

ט"ז או"ח ס"י תקפד, ב

שופר, זכר לאילוי של יצחק [וצרית של אברהם היה קודם] י"א. שמעתי
שהגאון הרב מהר"ר פייוש מקראקא ז"ל היה מל צראש השנה
ולא קנה פיו אחר המילה, אלא
: [ד] ואלו הוא ג שנת אין צפה המלוכלך דם מילה תקע
: ים צפויים ותפילות ד עד שופר, לערב מלוא מילה שופר:

דגול מרבבה או"ח ס"י תקפד

ג (ט"ז ס"ק ב) אלא בפה המלוכלך בדם מילה. ולי נראה [ד] אין לעשות כן, כי יש
לחוש שישאר דם אחר שיתבשר בפי השופר, ולא עדיף מצפהו בזהב במקום הנחת
פה [סימן תקפו סעיף טז], וכן אם יבוא מעט דם לתוך השופר ויתייבש, כי דם יבש
יש בו ממש וחוצץ:

חתם סופר סוכה לו.

והנה אחרון המנומר או מקלף ונעשה כמנומר צענים חו
שלש מקומות, דמשמע דפסול משום דבר אפילו צערי
יומי להפסולים שאינו דבר כל ז' — מכל מקום נראה לי
דכך פעמים על ידי משמוש היו רוצו הצענים, נולדו בו
נימורים נימורים, וגם מקלף קצת מקומות מהעור העליון
הקליפה החיונה ונעשה מקומות כמנומר, ומי יודע אם הוא
ממלאה האחרון, וכן משמע לעיל ל"ב ע"ב פירש"י ד"ה מפני
שמשפסידה, קליפתה החיונה ממלאת צמחום הידים ע"ש,
ואי אפשר שיהיה כל פעם מלאה אחרון צמחום הכתמים
והכרות שנולדו מיעת הידים — נראה לי דכך דבר, כיון
שצאו על ידי מלואו זכו הודו וחדרו, וקצת ראינו לזה מפסחים
ס"ה ע"ב שצח הוא לזרעו של אהרן שילכו עד ארכובותיהם
דבר ע"ש, ובודאי צלמא כיוצא בזה הוה הקריבו נא
לפסח, והכא זכו הדרו, וה"י דכוחיה, כנל"ד דכך פעמים
בחולו של מועד כבר נעשה כעין מנומר ממשום הוד, ומכל
מקום כבר, כעין גרדומין דלחו משירי מלוא, וכעין מים משירי
פרכה — ועיין לקמן גבי מקיצת העכברים צמחום ריב.

שפתי חיים מועדים ח"ב עמ' צח

יתר על כן, מצאנו בחז"ל שהדברים הגשמיים המאוסים ביותר, בהיותם
משמשים לעבודת ה' בבית המקדש, נהפכים להיות נאים ומשובחים. כמו
שאמרו (פסחים סה:) "למה פוקקין את העזרה" — בערב פסח שהיו קרבנות
מרובים מאד (פעם אחת ספרו את קרבנות הפסח והיו כפליים כיוצאי מצרים,
מלבד קרבנות חגיגת י"ד שאף הם נשחטו בערב פסח. שם סד:), והיה בעזרה
דבר רב מהשחיטה, היו פוקקין את אמת המים כדי שהדם יתאסף בעזרה. ומדוע
עשו זאת? "אמרו לו שבח הוא לבני אהרן שילכו עד ארכובותיהם (עד הכרכים,
ע"י ערכין יט:) בדם". וצריך להבין, הרי דם הוא דבר מאוס שנפשו של אדם
קצה ממנו (מכות כג:), א"כ איזה שבח יש בהליכה בתוך הדם? אלא הורונו
חז"ל שאפילו דבר חומרי מאוס כמו דם, כאשר הוא משמש לעבודת ה' ונהפך
לאמצעי לכבוד שמים, לא זו בלבד שאינו דבר מגונה ומכוער כלל, אלא אדרבא
הוא יפה ומשובח באמת, "שבח הוא לבני אהרן שילכו ... בדם" 4.

מכאן אנו למדים כי לכל דבר גשמי יש שימוש ותכלית רוחנית לגילוי כבוד
ה'. כאמור, זה הלימוד הכללי מבית המקדש ועבודתו, שמהבריאה הגשמית
השפילה והאפילה קיימת האפשרות ומוטלת המשימה לגלות כבוד השי"ת.

זבחים דף לה

**עניין: שבח הוא לבני אהרן שילכו
עד ארכובותיהם בדם**

שו"ת הלכות קטנות ח"א ס"י ב

שאלה. מוחל שנתבשר דם המילה בידיו כיצד יטול ידיו לאכילה:
תשובה. גרסין בזבחים (ל"ה:) שבח הוא לבני אהרן שיהיו מהלכים
ארכובותיהם בדם, הכי נמו יש לומר שבח הוא למוהל שיהיו ידיו
צבועות בדם מילה [א], ואידי דחביב אינו מקפיד עליו ואינו חוצץ.

הלכה רווחת

ב. שבח הוא. הרב יד אהרן והשבות יעקב ז"ל סימן
ס"ט הקשה על הרב ז"ל מש"ס דזבחים
הנ"ל גופיה איתא התם ח"ל, שצח הוא לבני אהרן
וכו' והא קרי חליפה לח הוא ואינו חוץ דתניא דם
וכו' יבשים חוץ לים ואינם חוץ לים עכ"ל. הרי
מבואר דאפילו שצח הוא לבני אהרן דוקא בלח דאילו
חוץ אצל יבש חוץ. והוא היפך מה שכתב הרב ז"ל.
וה"ע ד נראה לי ליישב דברי הרב ז"ל והוא דשאי
התם צבני אהרן דא"ע"ג דשצח הוא להם
מ"מ כיון שהיו עושים כן לכתחילה שהיו פוקקין
העזרה כדי שיאספו רצוי דמים לא מיקרי אומנותם
צכך, דלא מיקרי אומנותו צכך אלא כגון צבנ וקצ
שהזכירו הטור ומרן ז"ל בשו"ע או"ח ס' קס"א
והמג"א ז"ל שם. וצו"ד ס' קצ"ח ס"ז שמתלכלכים
ידיהם בהכרח צהיזום עוסקים צמלאתם דלא סגי
בלאו הכי. ואלו כתבו ז"ל כיון שדרך אומנותם צכך
אינם מקפידין ואינו חוץ, אצל משא"כ צבני אהרן
שהיו עושים כן לכתחילה לא סגי בלאו הכי לא מיקרי
אומנותם צכך, אמטו להכי חילקו צש"ס צין לח ליבש.
ולא הוכיח הרב ז"ל מש"ס הנ"ל דזבחים אלא
למשמעין שילכו מלוא נמי צביה הוא על האדם כמו
שכתבו צבני אהרן שהיו עושים כן לכתחילה לשצח
ולחיצו מלוא. וה"ע"ג דצמחל דם שנתבשר על ידו
ע"ש. להכי הוצרך הלק"ט ז"ל לטעמא דחיצו מלוא.
דצירוף שני הטעמים דמוהל אומנותו צכך גס שצח
הוא לו ודאי שאינו מקפיד ואינו חוץ. וכן מדוקדק
מדבריו ז"ל שכתב שצח הוא לבני אהרן וכו' ולא סיים
בה מה דינם לענין חליפה. משמע שלא הוכיח משם
אלא ממה שכתבו שצח הוא לבני אהרן הכא נמי שצח
הוא למוהל. ומה שלא כתב טעמא דאומנותו צכך משום
דפשוט הוא צפירוש דצבני הפוסקים ומרן ז"ל.
וה"פ זה נמלה גס כן מה שהקשה הרב שצח יעקב
ז"ל על מור"ם והמג"א ז"ל מההיא דשצח הוה
לבני אהרן, דשאי התם דלא מיקרי אומנותו צכך כיון
דסגי להו בלאו הכי וכמו שכתבתי לעיל.